

ΤΕΕ/ΤΚΜ: Οι μηχανικοί στην πρώτη γραμμή για βιώσιμες και ανθεκτικές πόλεις

Από τον Ηλία Περτζινίδη*

Σε μια εποχή ραγδαίων εξελίξεων και σύνθετων προκλήσεων, από την κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή κρίση μέχρι την αειφόρο αστική ανάπτυξη και την ανθεκτικότητα των πόλεων, ο ρόλος των μηχανικών δεν είναι απλώς σημαντικός, αλλά αναδεικνύεται σε καταλύτη για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση λύσεων που εξασφαλίζουν ένα βιώσιμο μέλλον για όλους.

Οι μηχανικοί βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της παραγωγικής ανασυγκρότησης, βάζοντας τη σφραγίδα τους σε έργα υποδομής και ανάπτυξης και σε μεγάλα πρότζεκτ που μετασχηματίζουν τις πόλεις και ενισχύουν τις δυνατότητές τους.

Παράλληλα, αφήνουν το αποτύπωμά τους σε έργα μικρότερης κλίμακας, αλλά εξίσου μεγάλης σημασίας για την αναβάθμιση του δημόσιου χώρου και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της καθημερινότητας των πολιτών.

Σε έρευνα που διενεργήσαμε ως Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας/Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας, το 2024, καταγράφηκαν με ακρίβεια οι σύγχρονες συνθήκες άσκησης του επαγγέλματος του μηχανικού. Με τη συμμετοχή σχεδόν 1.000 μηχανικών από όλη την Κεντρική Μακεδονία προέκυψαν, ακόμη, σημαντικά ευρήματα σχετικά τόσο με τις ευκαιρίες όσο και με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι διπλωματούχοι μηχανικοί.

Σε ποσοστό πάνω από 91% οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι έχουν ενεργή επαγγελματική δραστηριότητα ως μηχανικοί, με την ανεργία στον κλάδο να διαμορφώνεται σε μόλις 3,6%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο των εργαζομένων, τον Φεβρουάριο του 2024, ήταν 11%, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Παράλληλα, σημαντικό ποσοστό (43,6%) εκφράζει πρόθεση για επιχειρηματική δραστηριότητα στο άμεσο μέλλον, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη για ένα πιο ευέλικτο και σταθερό υποστηρικτικό πλαίσιο.

Οι ίδιοι οι μηχανικοί, εξάλλου, στο πλαίσιο της έρευνας του ΤΕΕ/ΤΚΜ, επισημαίνουν και τα σημαντικότερα εμπόδια που συναντούν κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους. Στην κορυφή αυτών βρίσκονται η φορολογική νομοθεσία (56,24%), η γραφειοκρατία (41,51%), η ασφαλιστική νομοθεσία (29,75%) και η διαφθορά (28,53%). Ακολουθούν, ο αθέμιτος ανταγωνισμός (28,22%), το πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον (26,89%) και η ελλιπής εκπαίδευση σε ζητήματα επιχειρηματικότητας και αγοράς (24,64%).

Σε μια εποχή κατά την οποία η αστικοποίηση εντείνεται, με τους ερευνητές να επισημαίνουν ότι μέχρι το 2080 σχεδόν το 90% του παγκόσμιου πληθυσμού θα ζει σε πόλεις, οι μηχανικοί καλούνται να επιλύσουν τη σύνθετη εξίσωση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανθεκτικότητας. Από την καλύτερη οργάνωση των μεταφορών και των δημόσιων χώρων μέχρι την ορθολογική χρήση των πόρων και την εφαρμογή πράσινων λύσεων στα κτίρια, ο ρόλος τους είναι κορυφαίος και το καθήκον τους να συνδυάσουν τεχνογνωσία με κοινωνική υπευθυνότητα.

Μέσα σε αυτό το δυναμικό περιβάλλον, και με την Τεχνητή Νοημοσύνη να μεταβάλλει ραγδαία το τοπίο, οι μηχανικοί στη συντριπτική πλειονότητά τους θεωρούν απαραίτητη τη συνεχή επαγγελματική τους κατάρτιση. Οι τομείς υψηλής προτεραιότητας όσον αφορά την επαγγελματική κατάρτιση των διπλωματούχων μηχανικών, όπως αποτυπώθηκαν στην έρευνα του ΤΕΕ/ΤΚΜ, είναι οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (65,95%), οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και συνολικά η εξοικονόμηση ενέργειας (48,67%) και η προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος (47,34%).

Σύμφωνα με τα στοιχεία ερευνών, τα κτίρια ευθύνονται παγκοσμίως για το 36% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας και για το 39% των εκπομπών ρύπων. Η Τράπεζα της Ελλάδας, μάλιστα, εκτιμά ότι, χωρίς δράση, η κλιματική κρίση θα κοστίσει στην ελληνική οικονομία πάνω από 700 δισεκατομμύρια ευρώ έως το 2100.

Και μόνον τα νούμερα αυτά είναι αρκετά, για να αναδείξουν τον κρίσιμο ρόλο των μηχανικών, καθώς η βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή απαιτούν έργα υψηλής ποιότητας, σχεδιασμένα και κατασκευασμένα με προδιαγραφές που να ανταποκρίνονται στις επείγουσες κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες της εποχής.

Οι αλλαγές που συντελούνται, μέσα σε αυτό το ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο, προσδιορίζουν εν πολλοίς και τις ειδικότητες του μέλλοντος. Στην Ευρώπη οι πιο δημοφιλείς ειδικότητες μηχανικών είναι οι μηχανικοί λογισμικού, οι μηχανικοί συστημάτων, οι μηχανολόγοι μηχανικοί και οι μηχανικοί δικτύων. Οι μηχανικοί μηχανικής μάθησης έχουν μεγάλη ζήτηση λόγω της πρόσφατης αύξησης της τεχνητής νοημοσύνης και, σήμερα, είναι οι πιο ακριβοπληρωμένοι μηχανικοί στην Ευρώπη. Υψηλούς μισθούς λαμβάνουν επίσης οι μηχανικοί πλατφόρμας και οι μηχανικοί δεδομένων.

Στο ΤΕΕ/ΤΚΜ λαμβάνουμε πολύ σοβαρά υπόψη τα πορίσματα της έρευνας αυτής και τα αξιοποιούμε ως πυξίδα για τον σχεδιασμό πρωτοβουλιών και την υλοποίηση δράσεων, που ενθαρρύνουν τη διαρκή κατάρτιση των μηχανικών και υποστηρίζουν τον ρόλο και την εξέλιξή τους.

Οι αριθμοί, οι ανάγκες, οι προκλήσεις και οι δυνατότητες είναι πλέον ξεκάθαρες. Το επάγγελμα του μηχανικού αλλάζει, εξελίσσεται και επαναπροσδιορίζεται στον πυρήνα του. Το στοίχημα δεν είναι απλώς η προσαρμογή. Είναι η πρωτοπορία. Και αυτό το στοίχημα οι Έλληνες διπλωματούχοι μηχανικοί έχουν όλα τα εφόδια, για να το κερδίσουν.

* Ηλίας Περτζινίδης
Πρόεδρος ΤΕΕ/ΤΚΜ